Газет лэдöны
ВЛКСМ
Комі Обком
да Сыктывкарса
Горком

Став странаясса пролетарійяс, öтувтчöй!

Комі Комсомолец

№ 115 (655)
ДЕКАБР
11 лун
1936 во
Петö 7-öд во.

Сöветјас Ставсојузса Чрезвычајнöј VIII-öд Сјездлöн бöрја заседањије

Сöветскöј Соціалістическöј Республікајас Сојузса Сöветјас Чрезвычајнöј VIII-öд Сјездлöн постановленије

Сöветскöј Соціалістическöј Республікајас Сојузлыс Конституција (основнöј закон) вынсöдöм јылыс

Сöветскöј Соціалістическöј Республікајас Сојузса Сöветјаслöн Чрезвычајнöј VIII Сјезд постановлајтö:

Сöветскöј Соціалістическöј Республікајас Сојузса Конституцијалыс (основнöј законлыс) проект, сјезд вывса Редакціоннöј Комиссијаöн сетöм редакцијаöн,—вынсöдны.

Сјездлöн президіум.

Москва, Кремль.
1936 воса декабр 5-öд лун.

Сöветскöј Соціалістическöј Республікајас Сојузса Сöветјас Чрезвычајнöј VIII-öд Сјездлöн постановленије

ССР Сојузса Верховнöј Сöветö бöрјысöмјас јылыс

Сöветскöј Соціалістическöј Республікајас Сојузса Сöветјаслöн Чрезвычајнöј VIII-öд Сјезд постановлајтö:

Поручітны Сöветскöј Соціалістическöј Республікајас Сојузса Централнöј Исполнітелнöј Комітетлы СССР-са выл Конституција подув вылын разработајтны да вынсöдны бöрјысöмјас јылыс положеніје, а сіз-жö установітны ССР Сојузса Верховнöј Сöветö бöрјысöмјаслыс срокјас.

Сјездлöн президіум.

Москва, Кремль.
1936 воса декабр 5-öд лун.

Сöветскöј Соціалістическöј Республікајас Сојузса Сöветјас Чрезвычајнöј VIII-öд Сјездлöн постановленије

Сöветскöј Соціалістическöј Республікајас Сојузлыс выл Конституција (основнöј закон) прімітöм ознаменујтöм јылыс

Сöветскöј Соціалістическöј Республікајас Сојузса Сöветјаслöн Чрезвычајнöј VIII-öд Сјезд постановлајтö:

Сöветскöј Соціалістическöј Республікајас Сојузлыс выл Конституција прімітöм ознаменујтöм куза Конституција прімітан лунсö—декабр 5-öд лун—јöзöдны всенароднöј празникöн.

Сјездлöн президіум.

Москва, Кремль.
1936 воса декабр 5-öд лун.

(Сјезд вывса делегатјас бурнöј овацијаöн встречајтöны **Молотов, Кагановіч, Калінін, Ворошілов, Андрејев, Орджонікідзе, Мікојан, Чубар, Косіор, Петровскій** јортјаслыс да президіумса муköд шленјаслыс президіумö петöм. Президіумö Сталін јорт петігöн овацијајас нöшта öззöны. Кылöны горöдöмјас: **„Сталін јортлы ура!“ „Мед олас Сталін јорт!“ „Мед олас мијан радејтана Сталін јорт!“ „Мед олас выл Конституцијалöн творец Сталін јорт!“ „Мед олас сталінскöј Конституција, ура!“** Некымын пöрјö кылö председательлöн звонок, но овацијајас оз лöнны. Колö некымын мінут, кор Андрејев јортлы лоö позанлун заседанијесö јöзöдны востöмöн.)

Андрејев (председательствујтыс): Сјездлöн заседаније јöзöдсö воссömöн. Редакціоннöј Комиссијаса доклад вылö кыв сетсö Сталін јортлы.

(Выл вынöн öзјöны овацијајас. Вынјöра **„ура“** потрасајтö залсö. Импровізированнöј флажокјас моз шпорöдчöны сынöдас делегаткајаслöн гöрд повјазкајасыс. Кылöны горöдöмјас: **„Мијан радејтана Сталінлы ура!“, „Мед олас выл Конституцијалöн творец“.** Некымын мінут чöж мунöны овацијајас).

ССР Сојузса Сöветјас Чрезвычајнöј VIII-öд Сјезд вывса Редакціоннöј Комиссијаса председательлы І. В. Сталін јортлöн доклад

Јортјас, Редакціоннöј Комиссија помаліс ассыс ужсö. Редакціоннöј Комиссијаöн ужалöм бöрын лоі Конституција окончательнöј текстлöн проект. Проектсö разöдöма сјезд вывса став шленјаслы. Сіzкö Сјезд сыköд төдмасіс.

Кыzі тыдалö проектсыс, Редакціоннöј Комиссија пыртіс ставсö 43 поправка. Тајö поправкајасыс лоіны Конституција проект 32 статјајасын, сетчö сещöм лібö мöд сікас вежömјас пыртömöн. Проектлöн муköд 114 статјаыс колі вежтöг.

43 поправкаыс позö еськö вöлі прізнајтны мыјкö-мында существеннöјöн 6 лібö 7 поправка.

Кущöм тајö поправкајас? Öті-кö, 8-öд статја дінö поправка. Конституција проектын статјасö формулірујтöма таzі:

„Колхозјасöн занімајтан му закрепљајтчыссö налы сроктöг пользујтчöм вылö, мöд ногöн-кö, нем кежлö“.

Выл формулировкаыс сетö статјаыслыс тащöм текст:

„Колхозјасын занімајтан му закрепљајтчыссö налы дон босттöг да сроктöг пользујтчöм вылö, мöд ногöн-кö, нем кежлö“.

Ме думајта, мыј тајö поправкаыс гögörвоана да оз нуждајтчы разјасnітömын.

Мöд поправка касајтчö Конституција проект 10-öд статјаö. Тајö статјаыслöн важ формулировкаыс:

„Гражданалöн личнöј собственностыс најö трудöвöј доходјас да сбереженијејас вылö, олан керка да подсобнöј гортса овмöс вылö, керка пыщкöсса кölуј вылö, кыzі і личнöја потребљајтан да удобство кölуј вылö—вісö законöн“.

10-öд статјалöн выл формулировкаыс:

„Гражданалöн личнöј собственност вылö, најö трудöвöј доходјас да сбереженијејас вылö, олан керка да подсобнöј гортса овмöс вылö, гортса овмöс да обіход предметјас вылö, личнöја потребљајтан да удобство кölуј вылö право, кыzі і гражданалыс личнöј собственност наследујтан право—вісöны законöн“.

Тајö поправкаыс гögörвоана і, ме чајта, торја разјасnенијејын оз нуждајтчы.

Којмöд поправка касајтчö 35-öд статјаö. Тајö статјаыслöн важ формулировкаыс:

„Националностјаслöн Сöвет котыртчö делегатјасыс, кодјасöс індöны союзнöј да автономнöј республікајасса Верховнöј Сöветјас да Автономнöј областјасса ужалыс јöз делегатјаслöн Сöветјас: быд союзнöј республікасаn дас делегатöн, быд автономнöј республікасаn вік делегатöн да быд автономнöј областсаn кык делегатöн“.

Тајö статјалöн выл формулировкаыс:

Националностјаслöн Сöвет бöрјыссö СССР-са граждањöн союзнöј да автономнöј республікајасын, автономнöј областјасын да національнöј округјасын тащöм норма серті: быд союзнöј республікасаn кызвік делегатöн, быд автономнöј республікасаn дасöті делегатöн, быд автономнöј областсаn вік делегатöн да быд національнöј округсаn öті делегатöн“.

Сіzкö, палатајаслыс равенствосö, кыz најö лыда состав серті, сіzі і најö демократическöј образованије серті, тырвијö соблудајтöма тајö статјаас.

Нољöд поправка касајтчö 40-öд статјаö. Статјаыслöн важ формулировкаыс:

„СССР-са Верховнöј Сöветöн прімітöм законјас јöзöдсöны СССР Верховнöј Сöвет Президіумса председатель да секретар кырималöмöн“.

Статјалöн выл формулировкаыс:

„СССР Верховнöј Сöветöн прімітöм законјас јöзöдсöны союзнöј республікајас кывјас вылын СССР-са Верховнöј Сöвет Президіумса председатель да секретар кырималöмöн“.

Поправкаыс гögörвоана да сіјö, ме ногöн, разјасnенијејасын сіzкö оз нуждајтчы. Сіzкö законјас пондасны јöзöдавсыны 11 кыв вылын.

Вітöд поправка касајтчö 48-öд статјаö. Важ формулировка серті председательствујтчыліс Верховнöј Сöвет Президіумса председательлöн 4 заместітель. Выл формулировка серті председательствујтчö 11 заместітель, союзнöј республікајас быд серті.

Квајтöд поправка касајтчö 77-öд статјаö. Сіјö лоö сыын, мыј сушествујтан общесојузнöј наркоматјасыс кыnzі предполагајтчö делегатјасыс. Кылöны горöдöмјас: **„Мијан радејтана Сталінлы ура!“, „Мед олас выл Конституцијалöн творец“.** Некымын мінут чöж мунöны овацијајас).

ССР Сојузса Сöветјас Чрезвычајнöј VIII-öд Сјезд вывса Редакціоннöј Комиссијаса председательлы І. В. Сталін јортлöн доклад

Јортјас, Редакціоннöј Комиссија помаліс ассыс ужсö. Редакціоннöј Комиссијаöн ужалöм бöрын лоі Конституција окончательнöј текстлöн проект. Проектсö разöдöма сјезд вывса став шленјаслы. Сіzкö Сјезд сыköд төдмасіс.

Кыzі тыдалö проектсыс, Редакціоннöј Комиссија пыртіс ставсö 43 поправка. Тајö поправкајасыс лоіны Конституција проект 32 статјајасын, сетчö сещöм лібö мöд сікас вежömјас пыртömöн. Проектлöн муköд 114 статјаыс колі вежтöг.

43 поправкаыс позö еськö вöлі прізнајтны мыјкö-мында существеннöјöн 6 лібö 7 поправка.

Кущöм тајö поправкајас? Öті-кö, 8-öд статја дінö поправка. Конституција проектын статјасö формулірујтöма таzі:

„Колхозјасöн занімајтан му закрепљајтчыссö налы сроктöг пользујтчöм вылö, мöд ногöн-кö, нем кежлö“.

Выл формулировкаыс сетö статјаыслыс тащöм текст:

„Колхозјасын занімајтан му закрепљајтчыссö налы дон босттöг да сроктöг пользујтчöм вылö, мöд ногöн-кö, нем кежлö“.

Ме думајта, мыј тајö поправкаыс гögörвоана да оз нуждајтчы разјасnітömын.

Мöд поправка касајтчö Конституција проект 10-öд статјаö. Тајö статјаыслöн важ формулировкаыс:

„Гражданалöн личнöј собственностыс најö трудöвöј доходјас да сбереженијејас вылö, олан керка да подсобнöј гортса овмöс вылö, керка пыщкöсса кölуј вылö, кыzі і личнöја потребљајтан да удобство кölуј вылö—вісö законöн“.

10-öд статјалöн выл формулировкаыс:

„Гражданалöн личнöј собственност вылö, најö трудöвöј доходјас да сбереженијејас вылö, олан керка да подсобнöј гортса овмöс вылö, гортса овмöс да обіход предметјас вылö, личнöја потребљајтан да удобство кölуј вылö право, кыzі і граждаиалыс личнöј собственност наследујтан право—вісöны законöн“.

Тајö поправкаыс гögörвоана і, ме чајта, торја разјасnенијејын оз нуждајтчы.

Којмöд поправка касајтчö 35-öд статјаö. Тајö статјаыслöн важ формулировкаыс:

„Националностјаслöн Сöвет котыртчö делегатјасыс, кодјасöс індöны союзнöј да автономнöј республікајасса Верховнöј Сöветјас да Автономнöј областјасса ужалыс јöз делегатјаслöн Сöветјас: быд союзнöј республікасаn дас делегатöн, быд автономнöј республікасаn вік делегатöн да быд автономнöј областсаn кык делегатöн“.

Тајö статјалöн выл формулировкаыс:

Националностјаслöн Сöвет бöрјыссö СССР-са граждањöн союзнöј да автономнöј республікајасын, автономнöј областјасын да національнöј округјасын тащöм норма серті: быд союзнöј республікасаn кызвік делегатöн, быд автономнöј республікасаn дасöті делегатöн, быд автономнöј областсаn вік делегатöн да быд національнöј округсаn öті делегатöн“.

Сіzкö, палатајаслыс равенствосö, кыz најö лыда состав серті, сіzі і најö демократическöј образованије серті, тырвијö соблудајтöма тајö статјаас.

Нољöд поправка касајтчö 40-öд статјаö. Статјаыслöн важ формулировкаыс:

„СССР-са Верховнöј Сöветöн прімітöм законјас јöзöдсöны союзнöј республікајас кывјас вылын СССР-са Верховнöј Сöвет Президіумса председатель да секретар кырималöмöн“.

Статјалöн выл формулировкаыс:

„СССР Верховнöј Сöветöн прімітöм законјас јöзöдсöны союзнöј республікајас кывјас вылын СССР-са Верховнöј Сöвет Президіумса председатель да секретар кырималöмöн“.

Поправкаыс гögörвоана да сіјö, ме ногöн, разјасnенијејасын сіzкö оз нуждајтчы. Сіzкö законјас пондасны јöзöдавсыны 11 кыв вылын.

Вітöд поправка касајтчö 48-öд статјаö. Важ формулировка серті председательствујтчыліс Верховнöј Сöвет Президіумса председательлöн 4 заместітель. Выл формулировка серті председательствујтчö 11 заместітель, союзнöј республікајас быд серті.

Квајтöд поправка касајтчö 77-öд статјаö. Сіјö лоö сыын, мыј сушествујтан общесојузнöј наркоматјасыс кыnzі предполагајтчö делегатјасыс. Кылöны горöдöмјас: **„Мијан радејтана Сталінлы ура!“, „Мед олас выл Конституцијалöн творец“.** Некымын мінут чöж мунöны овацијајас).

Андрејев: Вужам Конституцијалыс окончательнöј текст быд статја лыддöмö да быд статја гölöсујтömö. Кора сјезд вывса делегатјасöс лöгödны ассыныс делегатскöј мандатјассö гölöсујтöм вылö.

Заводітча быд статја торјön јöзöдömö. (Андрејев јорт лыддö торјön Конституцијалыс став статјајассö, јуасö сјезд вывса делегатјаслыс быд статја куза поправкајас. Сесса сувтöдö Конституцијалыс быд статја сјездön гölöсујтöм вылö.

Конституција проектлöн став 146 статјаыс, кодјасöс редактірујтöма ССР Сојузса Сöветјас Чрезвычајнöј VIII-öд Сјезд вывса Редакціоннöј Комиссијаöн, прінімајтчöны öтсöгласöн).

Андрејев. Јортјас, і сіz, Конституцијалыс окончательнöја редактірујтöм статја-

(Помыс мöд лістбокын)

217

ССР Сојузса Сӧветјас Чрезвычајнӧј VIII-ӧд Сјезdлӧн бӧрја засеdаѣіје

(п о м)

јассӧ лыdѳалӧмӧн Сјезd помаліс асѕыс ужсӧ. Преdложеѣіје вылӧ кыв ѕетсӧ Булгаѣін јортлы.

Булгаѣін. Украінскӧј, Московскӧј, Љеѣінграdскӧј, Узбекскӧј, Груѕінскӧј, Армјанскӧј, Аѕербајdжанскӧј dа Белорусскӧј ѳеѣегацијајас порученіје ѕерѣі вынѕӧdӧм вылӧ ѕета Сјезd постановљеѣіјелыѕ тащӧм проект:

„Сӧветскӧј Соціаљіѕѣіческӧј Республікајас Сојузса Конѕѣітуціја (основнӧј закон) вынѕӧdӧм јылыѕ.

Сӧветскӧј Соціаљіѕѣіческӧј Республікајас Сојузса Сӧветјаслӧн Чрезвычајнӧј VIII Сјезd постановљајтӧ: Сӧветскӧј Соціаљіѕѣіческӧј Республікајас Сојузлыѕ Конѕѣітуціја (основнӧј законлыѕ) проектсӧ, Сјезdса Реdакціоннӧј Комісѕіјаӧн ѕетӧм реdакцијанас вынѕӧdны. (Бурнӧј аплоѳісментјас, коdјас вужӧны овацијаӧ, зал сувтӧмӧн аплоѳірујтӧ, горӧdӧмјас: „Сталін јортлы ура!“.

Анdрејев. Кӧсјӧ-ӧ сјезd, меdым тајӧ преdложеѣіјеыс гӧлӧсујтѕіс поіменнӧ љібӧ кутам гӧлӧсујтны манdатјасӧн?

(**Гӧлӧсјас:** Манdатјасӧн).

Требујтӧ-ӧ коdкӧ поіменнӧја гӧлӧсујтӧмсӧ. (**Гӧлӧсјас:** Оз).

Ѣекоd оз требујт. Сіѕкӧ разрешітӧј гӧлӧсујтны манdатјасӧн.

Коdі сы вӧсна, меdым Булгаѣін јортӧн ѕетӧм преdложеѣіјесӧ прімітны, кора лептыны манdатјаснытӧ. Кора леѕны. Коdі прӧѣів? Коdі возѳержітчіс?

Преdложеѣіјесӧ прімітӧма ӧтсӧгласӧн. (Бурнӧј овацијајас. Ставӧн сувтӧны. Сталін јорт чеѕт куѕа чолӧмалана горӧdӧмјас: „**Сталін јортлы ура!**“ Ставӧн ѕылӧны „**Інтернаціонал**“, „**Сталін јортлы ура!**“ „**Сталін јортлы слава!**“).

Анdрејев: Преdложеѣіје вылӧ кыв ѕетсӧ партіја Хар'ковскӧј областнӧј комітетын ѕекретар Куdравцев јортлы.

Куdравцев: Украінскӧј, Московскӧј, Љеѣінграdскӧј, Белорусскӧј, Груѕінскӧј, Аѕербајdжанскӧј, Армјанскӧј dа Уѕбекістанскӧј ѳеѣегацијајас порученіје ѕерѣі ѕета СССР Сојузса Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјыѕӧмјас јылыѕ тащӧм преdложеѣіје:

„Сӧветскӧј Соціаљіѕѣіческӧј Республікајас Сојузса Сӧветјаслӧн Чрезвычајнӧј VIII-ӧd Сјезd шуӧ:

Поручітны Сӧветскӧј Соціаљіѕѣіческӧј Республікајас Сојузса Централнӧј Ісполнітелнӧј Комітетлы, СССР-са выл Конѕѣітуціја поdув вылын, разработајтны dа вынѕӧdны бӧрјыѕӧмјас јылыѕ положеѣіје, а сіѕ-жӧ урчітны ССР Сојузса Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјыѕӧмлыѕ срокјас“. (**Аплоѳісментјас.**)

Анdрејев: Емӧѕ-ӧ ѕетӧм преdложеѣіје ѕерѣіыс ѕорнітны желајтыѕјас? (**Гӧлӧсјас: „Абу“**).

Анdрејев: Емӧѕ-ӧ мукӧd преdложеѣіјејас? (**Гӧлӧсјас: „Абу“**).

Анdрејев: Разрешітӧј гӧлӧсујтны. Коdі сы вӧсна, меdым прімітны Куdравцев јортӧн ѕетӧм преdложеѣіјесӧ, најӧс кора лептыны манdатјас? Кора леѕны. Коdі прӧѣів? Коdі возѳержівајтчӧ? Преdложеѣіјесӧ прімітӧма ӧтсӧгласӧн. (**Аплоѳісментјас.**)

Преdложеѣіје вылӧ кыв ѕетсӧ партіја Љеѣінграdскӧј областнӧј комітетса ѕекретар Щербаков јортлы.

Щербаков: Украінскӧј, Московскӧј, Љеѣінграdскӧј, Белорусскӧј, Армјанскӧј, Груѕінскӧј, Аѕербајdжанскӧј dа Уѕбекістанскӧј ѳеѣегацијајас порученіје ѕерѣі ѕета Сјезdлы вынѕӧdӧм вылӧ постановљеѣіјелыѕ тащӧм проект:

„Сӧветскӧј Соціаљіѕѣіческӧј Республікајас Сојузса Сӧветјаслӧн Чрезвычајнӧј VIII-ӧd Сјезd постановљајтӧ:

Сӧветскӧј Соціаљіѕѣіческӧј Республікајас Сојузлыѕ выл Конѕѣітуціја прімітӧм ознаменујтӧм куѕа Конѕѣітуціја прімітан лунсӧ—ѳекабр 5-ӧd лун—јӧзӧdны всенароdнӧј праѕнікӧн“. (**Бурнӧј аплоѳісментјас, коdјас вужӧны овацијаӧ. Ставӧн сувтӧны. „Ура“! горӧdӧмјас. „Сталін јортлы ура!“, „Меd олас сӧветскӧј Конѕѣітуціја!“**)

Арdрејев: Коdі кӧсјӧ боѕтны кыв Щербаков јортӧн ѕетӧм преdложеѣіје куѕа? (**Гӧлӧсјас: „Абу“**). Емӧѕ-ӧ мукӧd преdложеѣіјејас? (**Гӧлӧсјас: „Абу“**). Разрешітӧј гӧлӧсујтны. Коdі сы вӧсна, меdым прімітны Щербаков јортӧн ѕетӧм преdложеѣіје, кора лептыны манdатјас? Коdі прӧѣів? Коdі возѳержітчіс? Прімітӧма ӧтсӧгласӧн. (**Аплоѳісментјас.**)

І сіѕ, јортјас, мијан Сјезd ештӧdіс выл Сӧветскӧј Соціаљіѕѣіческӧј Конѕѣітуціја обсужdајтӧм dа прімітӧм куѕа історіческӧј ужсӧ.

Сӧветскӧј Соціаљіѕѣіческӧј Республікајас Сојузса Сӧветјаслыѕ Чрезвычајнӧј VIII-ӧd Сјезdӧс јавіта тупкыѕӧмӧн. (**Бурнӧј аплоѳісментјас, „ура“ горзӧмјас.**)

Обороннӧј промышљенноѕтлыѕ Обшщесојузнӧј Нароdнӧј Коміссаріат образујтӧм јылыѕ

ССР Сојузса Централнӧј Ісполнітелнӧј Комітетлӧн шуӧм

ССР Сојузса Централнӧј Ісполнітелнӧј Комітет шуӧ:

1. Образујтны обороннӧј промышљенноѕтлыѕ Обшщесојузнӧј Нароdнӧј Коміссаріат.

2. Обороннӧј промышљенноѕтса нароdнӧј коміссарлы тӧлыѕѕа срокӧн СНК-ӧ ѕетны обороннӧј промышленноѕтса Нароdнӧј Коміссаріат положеѣіјелыѕ dа структуралыѕ проект.

ССР Сојузса Централнӧј Ісполнітелнӧј Комітетын преdѕеdател—**М. Каліѣін.**

ССР Сојузса Централнӧј Ісполнітелнӧј Комітетын ѕекретар—**І. Акулов.**

Москва, Кремл.
1936 воѕа ѳекабр 8-ӧd лун.

М. Љ. Рухімовіч јортӧс обороннӧј промышљенноѕтса нароdнӧј коміссарӧн назначітӧм јылыѕ

ССР Сојузса Централнӧј Ісполнітелнӧј Комітетлӧн шуӧм

ССР Сојузса Централнӧј Ісполнітелнӧј Комітет шуӧ:

Обороннӧј промышљенноѕтса нароdнӧј коміссарӧн назначітны Рухімовіч Моіѕеј Љвовіч јортӧс.

ССР Сојузса Централнӧј Ісполнітелнӧј Комітетын преdѕеdател—**М. Каліѣін.**

ССР Сојузса Централнӧј Ісполнітелнӧј Комітетын ѕекретар—**І. Акулов.**

Москва, Кремл.
1936 воѕа ѳекабр 8-ӧd лун.

М. М. Кагановіч јортӧс dа Р. А. Мукљевіч јортӧс обороннӧј промышљенноѕтса нароdнӧј коміссарлы замеѕѣітељјасӧн вынѕӧdӧм јылыѕ

ССР Сојузса Централнӧј Ісполнітелнӧј Комітетлӧн шуӧм

ССР Сојузса Централнӧј Ісполнітелнӧј Комітет шуӧ:

Вынѕӧdны обороннӧј промышљенноѕтса нароdнӧј коміссарлы замеѕѣітељјасӧн Міхаіл Моіѕејевіч Кагановіч јортӧс dа Ромуалd Аdамовіч Мукљевіч јортӧс.

ССР Сојузса Централнӧј Ісполнітелнӧј Комітетын преdѕеdател—**М. Каліѣін.**

ССР Сојузса Централнӧј Ісполнітелнӧј Комітетын ѕекретар—**І. Акулов.**

Москва, Кремл.
1936 воѕа ѳекабр 8-ӧd лун.

Madpidскӧј фронт вылӧ воіс 3000 германскӧј салdат

Республіканскӧј авіацијалӧн бојевӧј ѳејствијејас

Ѳекабр 8-ӧd лунӧ, кыѕі і сы воѕвылын Madpidскӧј фронт вылын вӧлі лӧѣ. Став dаннӧјјас ѕерѣіыс, мјатежнікјас чорыdа dаѕтыѕӧны Іспаѣіјалыѕ століцаӧс героіческӧја dорјыѕ республікаѣецјас поѕіцијајас вылӧ выл наступљеѣіје кежлӧ. Французскӧј пост dорын, (madpidса рытыввыв окраінајас рајонын ѣеыжыd Мансанарес ју вомӧн пос) мјатежнікјаслы отсӧг вылӧ чукӧртӧма 3000 германскӧј салdатӧс, коdјасӧс ѣеважӧн ыстӧма гітљеровскӧј Германіјаыѕ. Мјатежнікјас понтоннӧј пос вомӧн чорыdа зіљісны Уѣіверѕітетскӧј гороdокын сулалыѕ мјатежнікјас војскајаслы вужӧdны поdкрепљеѣіјејас. Но республіканскӧј војскајас воѕтісны сещӧм чорыd пуљемјотнӧј dа артіљљеріјскӧј бі, мыј мјатежнікјаслы быт лоі бӧрыѣтчыны.

Ѳекабр 8-ӧd лунѕа војбыd чӧж республіканскӧј артіљљеріја лыјліс Каса de Кампо парк куѕа, кӧні мунӧ мјатежнікјаслыѕ војскајас концентрірујтӧм.

Республіканскӧј артіљљеріјалӧн ӧні ем тырмымӧн снарадјас, меdым кутны бі улын мјатежнікјаслыѕ фронтӧвӧј поѕіцијајассӧ веѕіг војнас.

Англіјскӧј печат пасјӧ, мыј правітељственнӧј војскајаслӧн вооружоннӧј колонна dаѕтӧ флангӧвӧј атака Толеdо кар вылӧ, коdі сулалӧ Madpidѕаѣ лунвывжыкын. Сіјӧ атакаыс кутас комбіѣірујтчыны щӧкыd атакајасӧн, коdјасӧс лоас нуӧdӧма мјатежнікјаслы паныd мӧd фланг вылын,—Талавера кар рајонын, Madpidѕаѣ рытыв-лунвывжыкын. Правітељственнӧј војскајаслӧн тајӧ наступљеѣіјеыс лоӧ геѣерал Франколыѕ Madpid вылӧ наступљеѣіје сувтӧdӧм куѕа ӧтік помкаӧн.

Важ мозыс торја отвагаӧн мјатежнікјаскӧd нуӧdӧ тыш республіканскӧј авіаціја. Ѳекабр тӧлыѕѕа воѕѕа 7 луннас сыӧн уѕкӧdӧма фашістјаслыѕ 39 бомбовоз dа істребітел. Біскајскӧј (војвыв) фронт вылын ѳекабр 8-ӧd лунӧ Віторіја кар веѕтын вӧлі сынӧdвывса бој правітељственнӧј 6 істребітел dа мјатежнікјас 8 істребітел костын, Бој dырјіыс мјатежнікјаслыѕ 4 істребітељӧс жугӧdӧма. Прӧтівѣіклӧн мукӧd самољотјасыс воѕӧ тышкаѕӧмѕыс откажітчӧмӧн, пышјісны. Правітељственнӧј самољотјас благополучнӧја воісны асланыс базаӧ. Віторіјаѕаѣ војвывлаѣын правітељственнӧј авіаціја бомбарѳірујтіс Віљјареал кар. Мјатежнікјаслӧн ѣекымын самољот кыпӧdчісны Віторіјаыѕ. Панѕіс бој. Тышкас участвујтіс мјатежнікјаслӧн 20 самољот правітељственнӧј 6 самољотлы паныd. Мјатежнікјаслыѕ кујім самољотӧс уѕкӧdӧма, а ѣолӧdлы быт лоі пукѕыны. Madpidскӧј фронт вылын правітељственнӧј самољотјас уѕкӧdісны мјатежнікјаслыѕ кујім мотора самољот dа бомбарѳірујтісны прӧтівѣіклыѕ поѕіціја.

Германскӧј самољотјас ѳекабр 7-ӧd лунӧ варварскӧја уѕкӧdчылісны ѣеыжыd 2 ѕурс морта Гваdалахара кар вылӧ, коdі сулалӧ Madpidѕаѣ 60 кілометрӧн асыв-војвывлаѣын. Бомбарѳірујтӧмнас карсӧ разрушітӧма, сы лыdын разрушітӧма Інфантаdо кнаѕјаслыѕ знамеѣітӧј dворец—ыжыd історіческӧј ценноѕт—dа госпітал.

Ѳекабр 8-ӧd лунӧ Валенѕіјаыѕ (Среѳіѕемнӧј море берег вылын асыввыв Іспаѣіјаын ыжыd кар, кӧні ӧні олӧ правітељствоыс) ыстӧма фронт вылӧ кујім грузовік, коdјас вылӧ лӧѕӧdӧма печатнӧј станокјас, раѳіопереdатчікјас, ыжыd мошщноѕта громкоговорітељјас, кіно-аппаратјас dа граммофонјас. Фронт вылас лоасны петкӧdлӧмаӧѕ сӧветскӧј філмјас „Чапајев“ dа „Мы із Кронdштата“ коdјасӧс ѳемонстрірујтӧмыс мунӧ зев ыжыd уѕпехӧн іспанскӧј уна карјасын. Фронт вылӧ муныѕ пропаганѳістјас вынӧн кутас леѕѕыны фронтӧвӧј гаѕет. Валенѕіјаса јӧз ыжыd кыпыdлунӧн чолӧмалісны фронт вылӧ муныѕ агітавтомобіљјасӧс. (ТАСС).

ВЕЛІКӦЙ РОЧ ПОЕТ А. С. ПУШКІН КУЛӦМЛЫ 100 ВО ТЫРІГ КЕЖЛӦ

ПОЕТЛӦН ОЛӦМЫС

1. Челяд дырйыс

Пушкін вӧлі москвіч. Сійӧ чужліс Москваын (1799 воса май 19-ӧд лунӧ) да сен колӧаліс челяд дырса вояссӧ. Но сійӧ олӧмын первӧй епизодыс, кодi мiянлы тӧдса, вӧлі Петербургын 1800 воса тӧлын. Царӧн сек вӧлі йӧй Павел, Екатеріна вторajалӧн пиыс. Сійӧ требуйтліс, медым сыкӧд вочалоігӧн став воennӧйjас сувтісны „во фронт“, мукӧдjсыс медым сувтлісны да пӧрччылісны шӧлапajасыссӧ, а ныбабajас пiзicaнаслӧмӧн копрасісны. I вот сылы паныд лоіс кага вiзыс iчӧтiк Пушкинкӧд. Сувтнытӧ сійӧ сувтіс—вiзӧдлыны цар вылӧ. Но і сӧмын. Цар скӧрміс. На возын сулалӧ мужчіна, картузсӧ пӧрччытӧг! Сійӧ абу важнӧ, мыj мужчінаыс сӧмын dac вершӧк куzта.

— dурак! Пӧрччы картузтӧ!—горӧdіс цар.

Тajӧ вӧлі Пушкінлӧн царкӧd медвоzza зураслӧм. I кыкнаныс мӧda-мӧdнас колiны ӈedӧвӧlӈӧjӧс. Бӧрвылас Пушкін лоіс повтӧмжыкӧн da заводітліс увгыны царjаскӧd, но пыр вӧліны кущӧмкӧ ӈаӈкajас, kodjас мырдӧн сійӧс щӧктывлісны корны пробщеніje.

Челяд дырйыс Пушкін вӧвліс кын колодаӧн. Сійӧ ез радеjтлыв ветлӧdлыны вывті jона ковмытӧz, колӧлі равнодушнӧjӧн став dinӧ, kodjас сылы ез касajтчывны вескыda, і весiг dыш пырыс шыасліс, кор сійӧс сорӈitӧdлісны. Чужӧмыс сылӧн вӧлі містӧм, сім jaja da кыз лӧбjаса—сійӧ тajӧ чертajассӧ новліс аслас мам рӧdлыс, Ганнібаллыс, знаменітӧj „арап Петр Великӧjлыс“ (буракӧ, Ганнібаллыс вӧвлӧма абіссінецӧн—тajӧс точнӧja абу тӧdмалӧма). Александрлӧн мамыс, терпiттӧм da спыlчівӧj красавіца, Надежda Осіповна пыр скӧравліс нӧжмыd da уzыс ӈetінаыс вылӧ da мырdӧnавліс сійӧс гулajтны, котравны. А сійӧ (Пушкіныс) скӧравліс da прӧтівlajтчыліс гортас пӧчыскӧd пукавны кӧсjӧмӧн. Кор сійӧс вывті jона ыстісны, сійӧ ӡebсывліс пӧчыс кӧрӧбӧ. Кыz-кӧ мамыс ачыс нуӧdіс сійӧс гулajтны da нарошнӧ муніс ӧdjӧжык, медым ӈetінаыслы ковмас котӧртны. Но сылы забеднӧ лоіс, сувтіс da пукcіс вескыda москі вылас. Мамыс чуксалӧ сijӧс, топajтӧ кокнас, скӧралӧ, а сійӧ угр'умітчіс, оз вӧрzӧdчы ні ӧз шыас. Ӧшiӈjасӧd вiзӧdісны тajӧ сцена вылас da геролісны. Тajӧ скӧрмӧdіс Пушкінӧс, і сijӧ нора шуіс:

— Мыj пiӈjаснытӧ жерjӧdланныd?

Сувтіс da муніс. Секі сылы вӧлі вiт-квajт арӧс.

Сiзiм-кӧкjамыс арӧсын сыын лоіс сінмӧ чеччана da шуda вежсӧм. Сійӧ нукысьсӧ, баt-мамныс челяd вылас сетлісны iчӧт вниманіje da весiг najӧс омӧла аззывлісны. Челядыс олісны бӧрja комнатajасас лібӧ антресалjас вылын, пӧчjас da кага вiзысjас кijасын, а батыс da мамыс на dinӧ шоча пыравлісны,—najӧ радеjтлісны развлеченijеjас, гӧстjасӧс, театр. Пӧчыс-жӧ челядлыс прӧстітліс ставсӧ. Пукcӧdас-ӧмӧj Сашаӧс, кор сijӧ пакӧстітас зал пелӧсӧ da пощас улӧсjасӧн—пукав сен наказаніjеын. А сӧмын частӧ чірзӧ.

— Кущӧм те jӧjукӧj! То ӈекыz тенӧ местасыd он вӧрzӧd—пукалан, быttӧ тувjалӧмаӧс, то быttӧ dомпомыс мынлан.—Jуртӧ теныd помӧz не новлӧdлыны, помніт менсым кывjӧс!

Гожӧмнас Пушкінjас овлісны пӧчыс іменijеын, Москвасаӈ ӈеламын кіlометр сajын. Сені вӧлі рас da пryd. Бужӧг jылас - нін пу улын, кыщылtчӧмӧн сулаліс скамja. Сіктыс вӧлі озыр, томjӧз нуӧdавлісны хороводjас, сывлісны песӈajас. Пушкін тан dружітчіс пӧваркӧd, гажа da збоj рассkазчіккӧd. Сесаӈ Пушкін пыр кежлӧ радеjтіс сіктӧс.

Сijӧ вӧлі зев сyс da joг ӈetінкаӧн. Ӧтчыд мамыс нӧjтіс Олаӧс кущӧмкӧ мыжыс da codтӧd требуjтіс, медым Оlа корас прӧстітӧм. А сijӧ ӧбідітчіс da оз шыас. Пастӧdісны сijӧс medca важ плаttӧнас, колісны ӧбедтӧг, dyгӧdісны петавны ӈetскӧjсыс—ставыс нінӧмӧ.

— Ӧшӧdча, — шуӧ, — а прӧщеніje корны ог кут.

Тajӧ кадnас Александр кыскӧ корсіс кӧрttув da сijӧс кутіс тувjавны сteнӧ.

— Мыj тajӧ ті, сydap, кӧсjad вӧчны?—jуалӧ ӈаӈкаыс.

— da со чojӧj ӧшӧdчыны кӧсjӧ, а ме сылы кӧрttувсӧ гӧтӧвітны кӧсjа.

I геролӧ. А Оlга первojсӧ сы вылӧ скӧраліс, а бӧрвылас і ачыс геравны кутіс. Александр jона радеjтіс чojсӧ.

Александр велӧdчіс ез зев бура — велӧdысjаснас батыс бостіс случajнӧj jӧзӧс, французjасӧс, kodjас Россіjаӧ локтӧмаӧс заработок корсны. Зато Александр лыddысіс окота пырыс da jона і рочӧн і французскӧj ногӧн. Кӈігajассӧ бостaвліс бат шкафсыс, бӧрjыстӧг, kodi сурiс. I сijӧс, kodi сылы кажітчіс, мыjӧн сijӧ увлекajтчывліс, najӧс гӧгӧрвоавліс вывті кокӈыda.

Пушкінлӧн бат-мамыс вӧліны образованнӧj jӧз, література радеjтысӧӧ—jонжыкасӧ французкӧjӧс, рочӧс dорыс. Батыс, Сергej Львовіч, удачнӧja гіжавліс кывбурjас рочӧн і французскӧj ногӧн. Сылӧн вокыс Васілій Львовіч Пушкін, вӧвлі тӧdса поетӧн. Сы ordӧ ез шоча чукӧртчывлыны пісателjас, мунавлісны ӈешкоd сорӈijас, лыddавлісны кывбурjас. Пушкінӧс dac арӧсаӈ-нін частӧ лезлывлісны пукавны сен-жӧ, сӧмын не мешajтчыны, і сijӧ пукавліс лӧӈа, быttӧ шыр, быd кыв горша ӈылалӧмӧн, таzнad сылыс пукалӧмсӧ частӧ вунӧdлывлісны da уна сорӈітлісны сещӧм торjас, kodӧс ӈetінкалы ескӧ ез ков кывзыны. Кор ӧтчыd Васілій Львовіч, ассыс ӈекымын „вӧлӈӧj“ кывбурjассӧ ӈекламіруjтны лӧсӧdчігӧн ӈetінкаӧс щӧктіс петны, сijӧ геролігтыр горӧdіс: „da ме najӧс важӧн лыddывлі!“ Ловjа мӧвпjас, воображajтӧм, поezjаӧс радеjтӧм тані кыпӧdісны Пушкінлыс. Сijӧ кутіс лыddыны jона раzбірajтӧмӧн da вкусӧн. Сijӧ радеjтіс торja jона поемajассӧ Гомерлыс—„Іліadаӧс“ da „Odiссejаӧс“, знаменітӧj рімlанajаслыс біографіjajассӧ, kodjасӧс вӧлі гіжалӧма Плутархӧн da французскӧj классікjасӧс. Регыd сijӧ ачыс кутіс лӧсӧdлыны французскӧj кывбурjас, najӧс петкӧdавлӧмӧн, kodjас jылыс лыddывліс кӈігajасыс.

dаскык арӧсӧн (1811 воса гожӧмын) Пушкінӧс нуісны Петербургӧ, медым пыртны ліцejӧ. Пушкін семjасӧ коліс горачітчытӧг. Бат-мамыс сыкӧd пӧшщajтчісны зев весkоd пырыс, —сылы шог вӧлі торjӧdчыны сӧмын пӧчыскӧd, кага вiзыс Аріна Родіоновнаыскӧd da чojыскӧd. Но сijӧ accӧ чувствуjтіс-нін взрослӧjӧн, і сы возын воссіс выл мір. Челядалӧмыс помасіс.

Б. В. Казанскій.

Ӧшiӈ

(Пушкін ногӧн)

Кӧн мір, kod мӧвплы сӧмын кывзӧ?
Мем тajӧ мірыс лоі куш!
Став вылас ӡorга сӧмын вывсӧн;
Шог мӧвпӧн овны—менам руж.
Весшӧрӧ тувсов газа кадын
Kod расjас радеjтӧ da вiz
Гож сajса-н нумjалӧмӧн pada
Чвет тырӧн ӧвтіг мунӧ сiz.
Весшӧрӧ вojшӧр кадса коzув
Сеz вojын zirdавны оз муz,
Весшӧрӧ кывтан кымӧр возын
Бі кінӧн савкjӧ асja луч,
Весшӧрӧ луныс рытлаӈ вешjӧ“
I лӧӈа пемdӧ ӈенежгас,—
Jу весtӧ нороm кыz пу вежсӧ
I сето jежыd вужӧр пас.
Ме тӧрыт рытнас рӧmdӧm бӧрын,
Кор ӧтка тӧлыс пуjас выв
Наz кывтны мӧdіс ӈенеж шӧрын,
Ме азzі: ӧшiӈ dорӧ ныв
Кі вылас наӈӧнікӧн леччіс
I тӧdчӧ вӧлі, морӧс dін
Волнуjтчӧм сорӧн частӧ чеччіс,
Туj выло ӡorгіс сылӧн сін.
Ме таніl шуісны лӧӈ горӧн;
I нывка ӡӧран кінас наz
Zурк востіс ӧшiӈ полӧм сорӧн.
Вoj gӧdас тӧлыс воші нач...
Шyd azzыс! шуі ме „тыр шогӧн:
Те тӧdан сӧмын газ da пір;
Но кущӧм рытын тащӧм ногӧн
I меным воссас ӧшiӈ zір?

Іван Вас.

Тӧлыс

(Пушкін ногӧн)

Но мыjла кымӧр пӧвсыс петан,
Те, ӧтка тӧлыс, кывгіг-тыр,
I jурлӧс вылӧ ӧшiӈ пыр
Лӧз рӧма jугӧрjастӧ сетан?
Ас букыd петкӧdчӧмнad те
Мем востан шогалана вӧзjӧм,
Весшӧрӧ радеjтӧмлыс ӧзjӧм,
Ас гордост вӧсна кодӧс ме
Век кежло вунӧdны-нін кӧсjі.
Важ jылыс мӧвпjас лебӧj ылӧ!
Те, радеjтчӧмӧj, ӡікӧz чӧв!
Ӧd сijӧ вojыс оз-нін вӧв,
Кор тенad jугӧр мijан вылӧ
Нач езыс рӧмӧн услі сіz
I блеdӧн ӡorгіс муса нылӧс
I нӧшта codтіс сылыс міч.
Мінутjас, мыjла чожа лебzid
Сек сӧрӧн-бӧрӧн сещӧм воz
I кокны вужӧрjас мыj ӡebсid
Лун рӧмӧн jугdан асывvoz?
Сӧz тӧлыс ӈенежас мыj сунін,
Кыс менам теӈӧ сін оз суz?
Те мыjла петін, асja луч?
Но мыjла, муса менам, мунія?..

Іван Вас.

Колхознӧj томjӧз кывзісны Пушкінлыс поема

Теӈtуков сіктсӧветувса лыddысан керкаын колхознӧj томjӧз шojччӧны культурнӧja.

Декабр 2-ӧд лунӧ ізбач А. Ісакова jорт лыddіс А. С. Пушкінлыс „Руслан да Луdміла“ поема. Поемасӧ томjӧз кывзісны ыжыd інтересӧн.

Регыdja кадӧ лыddысан керкаӧ лоӧ лӧсӧdӧма білliapd da пуктӧма радіо репродуктор.

В. Туркін.

Томjӧзлы быdлаӧ тujыс вossa

Велікӧj октабрскӧj революлавны dісціплінаӧ,—шуліс сijӧ воӧм бӧрас.

Но ужаліс честнӧja, бура. Регыd лоіс фізіческӧj подготовкаын da лыjсӧмын отлічнікӧн. I со Кузнецов jорт, кыzі медбур бojец, сурӧ учебнӧj подраzdеленijеӧ.

— Ме jона радеjта Краснӧj армijаӧс, мijанлыс сухопутнӧj броненосецjасӧс, лоа отлічнӧj танкістӧн!—шуіс Кузнецов ленінскӧj уголокын пукалігӧн.

Упорнӧja да настojчівӧja ужаліс сijӧ. Менӧ кыzі сылӧн командірӧс, бостіс весiг шенzӧм, кыzі ӧdjӧ вежсіс морт.

Октабрскӧj парад кежлӧ Павел Івановіч пуктіс разлічijелыс знакjас і медвоzzаыс нуӧdіс машіна, кыzі сылӧн кӧzаін...

Мі ӧні сыкӧd век аззыслам частӧ. Провераjта сijӧс кыzі тӧdӧ ВЛКСМ уставда программа (ме комсомолскӧj комітетын секретар). Ӧні сетіс шыӧdчӧм комсомолӧ пырӧм jылыс.

Да, сӧмын мijан странаын вермӧны быdмыны мільонjасӧн геройjас—jӧз, кыzі Кузнецов.

Младшӧj командір взвоdа—Волік.

УССР, Шепетовка кар.

218

Ставыс отлічно

Љаља!—тајӧ жењіфік кывјас мыјdтӧм шымыртчӧма муслуныс, замечатељнӧјыс. Тајӧ њімыс ем оҁ, коd гӧгӧр бергалӧны класса став піоњерјасыс dа школњікјасыс. Тајӧ—ем отлічнӧја велӧdчӧм вылӧ котыртыҁ њім.

Весіг гырыҁјасӧс шемӧс боҁтӧ авјалуныс. Ӧміҁ чужӧм вылас пыр ыпјалӧ гаж dа мӧвпјасӧ воӧdчыны уверенноҁт. Оз чеччав, оз піњаҁ, оз ӧбӧфіт посњіжык јортјассӧ. Став школњікыс сылы матынӧҁ, мусаӧс. Сӧмын-тај мукӧdјасыс абу сы коdӧҁ.

Со кӧт боҁтам ъвењјевӧј вожатӧј Поҁтњіков Кољаӧс. Сіјӧ пыр коdӧс-кӧ њерӧ dа асҁыс ҁољажыкјассӧ зуdјыштӧ, чепӧљтӧ. Весіг чібӧјас моз чужјаҁлӧ. А велӧdчігаd Љаљаыҁ јона кољтчӧ. Фісціпљінаҁыс боҁтіс весіг „плохо“ отметка. Тӧнҁі Кајdалов Пањаӧс сконјыштӧмӧн уҁкӧdіс мољыd јі вылӧ. Пања јона мыҁҁіс ҁінванас, а Коља сылыҁ весіг ез кор прӧшщењіјесӧ.

Тащӧм „геројјастӧ“ еҁкӧ Љаља оз-жӧ раdејт, но регыdнаd оз справітчыны. Пыржык-жӧ еҁкӧ старајтчӧ велӧdны тӧлкӧн, ҁылӧмјасӧ dа ворсӧмјасӧ кыскӧмӧн. Таво-на бӧрјісны отраdса сӧветӧ преdҁеdатељӧн, а лоіс-њін настојашщӧј організаторӧн.

— Забојева Љаљалӧн став отметкајасыс „отлічно“!—весіг ошјыҁӧны отраdса мукӧd піоњерјасыс. Но сіјӧжӧ каdӧ асҁыныс чужӧмсӧ кіҁтлӧ кељыd руӧн. Налы јанҁім, мыј асланыс абу сещӧм вермӧмјасыс. Унаыҁ јураныс бергавлӧ: „меdым еҁкӧ ме вӧлі Љаља местаын“.

А Љаља коф отлічњіцанаd лоны вермана. Сӧмын колӧ сы моз зіљны, тӧdӧмлун боҁтӧм вылас ужавны.

— Јуалӧмјас вылаd мӧвпышттӧг њекор оз вочавіҁлы—Љаља јылыҁ віҁталӧ учітељњіца Аљексанdра Арістарховна.—Быd јуалӧм бӧрын первој мӧвпыштлас, а сеҁҁа асҁыс мӧвпјассӧ бура кіҁтас. Зањатіјејас вылын сыкоф вњіматељнӧја пукалыҁ менам абу. Весіг і dурыҁјастӧ ӧлӧdалӧ. А гӧгӧрвотӧмжык інјастӧ менҁым јуавтӧг оз кољлы. Фісціпљінаыс—отлічнӧј.

Русскіј јазык dа математіка—Љаљалӧн меdҁа раdејтана преdметјас. Быd лун

меdвоҁ лӧҁӧdчӧ тајӧ зањатіјејасыс кежлӧ. Њеважӧн сылыҁ роч кыв вылын гіжӧм тетраdсӧ, кыҁі меdҁа культурнӧјӧс dа грамотнӧјӧс мӧdӧdісны Архангељскӧ, крајОНО-ын јуралыҁлы. Гіжӧdјассӧ віҁӧdалӧм бӧрын боҁтӧ фівујтчӧм. Мӧвпавҁӧ, кыҁі тащӧм ічетік нывкаыс верміс гіжны ҁоњ тетраф dа сетчӧ леҁны сӧмын кык посњіфік ӧшыбка. Важҁа царскӧј школаын ӧмӧј таҁсӧ вермывлісны гіжлыны?

— Пӧгіб—нораҁӧ пӧчыс. —Школаыҁ локтӧм бӧрын пыр-жӧ уҁкӧdчӧ књігајас dінӧ dа оз чеччыв рытывбыd. Лыdфыҁӧмысла весіг омӧљтчыны-њін кутіс. Іславны ветлывлӧ зев шоча.

dа, Љаља вывті јона лыdфыҁӧ. Первој готӧвітчас став зањатіјејас кежлӧ, сеҁҁа њылыштас „Піоњерскаја правdа“ dа „Піоњер“ журналӧс, і ӧзјалан ҁінјасыс мӧdасны котравны романјас, віҁтјас вылын. Лыdфіс-њін Пушкінлыҁ став гіжӧdјассӧ. Сіҁ-жӧ лыdфалӧ Горкіјлыҁ, Љев Толстојлыҁ, Гогољлыҁ, Чеховлыҁ, Крыловлыҁ, Чуковскіјлыҁ dа уна мукӧd пісатељјаслыҁ гіжӧdјассӧ.

Јонатӧ лыdфыҁӧмӧн і кывјыс озыр. Школњікјаслыҁ ҁорњісӧ раъвівајтӧм могыҁ классын овлӧны віҁта урокјас dа Љаља меdјона ҁорњітлывлӧ. Сылӧн ем, мыјјас јылыҁ челаdлы поъӧ віҁтавны.

Чеччӧ ҁіъім час асылын dа олӧ ӧкмыс час рытӧҁ. Затејњіцајас пӧвсын јурнуӧdӧ, і коњкіӧн іславны раdејтӧ. Первојсӧ јі вылӧ летчӧм бӧрын муыс кок увҁыс јона пышјаліс, унаыҁ шњочкыҁліс уҁліс, а ӧні лечыd dора коњкіјаснас чікыш моз ветлӧ ты вывса паҁкыd јі куъа.

Аљ. Аљексанdровскіј.

Сыктывкар,
Кырувса НСШ.

Поповӧс оз беспокоіт...

Октабр 1-ӧd лунҁаҥ Сыктывкарын мунӧ јаҁлијасын ужалыҁјасӧс гӧтӧвітан dа тракоматознӧј курсјас. Кӧъаіннас сен лыdфыҁҁӧ облзdравотфел. Но міјанлы кажітчӧ, мыј кӧъаіныс абу облзdравотфел. Оз-тај кӧъаінјас моз веҁкӧdлыны-а.

Обшщежітіјеын којмӧd тӧлыҁ-њін олам бітӧг. Уъламкуш жожын. Волпаҁ кӧлуј корам dа облзdравын јуралыҁ Попов віҁталӧ, ҁӧмыс-пӧ абу. А ҁӧмыс-кӧ-нӧ абу мыјла јӧзсӧ чукӧртісны?

... Вот еҁкӧ аҁнысӧ јӧртлыны тащӧм пемыd інас, меdым віdласны, лӧҁыd-ӧ куш жожас тупљаҁны...

Курсанткајас: **Потапова, Кочева, Њекрасова, Шуљепова, Оҁіпова.**

Његрамотнӧјјасӧс оз велӧdны

Кібра ҁіктсӧветувса Молотов њіма колхозын (Сыктыв р-н) лыdфыҁҁӧ 47 његрамотнӧј dа 56 малограмотнӧј морт. Сыктывса РОНО ыстыліс-жӧ еҁкӧ лікбез-работњік Морозова јортӧс, но колхоз прављењіје њекущӧм отсӧг ужсӧ котыртӧм куъа Морозова јортлы оз ҁет.

Велӧdчыҁјаслӧн њі књігајас, њі тетраdјас, њі карандашјас абуӧҁ, а колхоз прављењіјелы таӧҁ быттӧ і мог абу.

Колхоъњік.

Тан поъӧ і быdмыны

Њімкоф і віҁӧdлыныd межаdорса фетdом пыщкӧ. Сен олӧны 4—6 арӧсаӧҁ 39 челаф. Ставныс кышаҁӧмаӧҁ шоныd dа сӧстӧм паҁкӧмјасӧн.

Уълан жырјас кынҁі емӧҁ велӧdчан dа ворсан комнатајас. Најӧ ставныс југыdӧҁ, сӧстӧмӧҁ. Быdлаӧ суҁлӧма старатљівӧј кӧъајкалӧн кіыс.

Комнатајасас пушкыртчӧмаӧҁ цветјас. Ем раdіо, патефон dа воӧны уна фетскӧј гаъетјас, журналјас. Суслова Агрефіна dӧъӧр улын тан челаdлы поъӧ і быdмыны. Фетdомса пӧраdокнас њімкоdаҁӧны весіг межаdорса колхоъњіцајас.

Рајевскіј.

Межаdор, Сыктыв рајон.

Тӧрыт заводітчіс вӧрлеҁӧмын стахановскӧј dекаdњік

Ракін dа Чувјуров пӧрӧdісны 1928 кубометр

Кулӧмdін, 9 (раdіо пыр). Стахановец-dвухтыҁачњікјас, комсомољецјас Ракін dа Чувјуров фекабр 7-ӧd лун кежлӧ пӧрӧdісны 1928 кубометр. Лунҁа проізводітељноҁтыс шӧркоdа воӧ 32 кубометрӧн.

ЉУТОЈЕВ.

Рассыхајев пӧрӧdіс 1316 кубометр

Кулӧмdін, 9 (раdіо пыр). Комсомољец-dвухтыҁачњік Рассыхајев Іван фекабр 7-ӧd лунӧ пӧрӧdіс 20,5 кубометр. Ужdоныс 26 шајт 65 ур. Рассыхајев јорт фекабр 5-ӧd лун кежлӧ пӧрӧdіс ставсӧ 1316 кубометр.

* * *

Фекабр 6-ӧd лунӧ Рассыхајев јорт пӧрӧdіс 21,5 кбм. Ужdоныс 27 шајт 95 шајт.

ЛОdЫГІН.

* * *

Фекабр 6-ӧd лунӧ Антон Карманов пӧрӧdіс 21,8 кбм. Ужdонсӧ боҁтіс 27 шајт 41 ур.

ШІШКІН.

Тракторістјаслӧн кӧсјыҁӧмјас

Мі, Чӧтdінса механіъірованнӧј вӧрпунктыҁ тракторістјас Њ. А. Размыслов dа А. Ф. Хуфајев боҁтам објазатељство кыскыны „Сталіњец 60“ тракторӧн тајӧ ҁезонын 40 ҁурс кубометр вӧр, лібӧ 20 ҁурс кубометрӧн тракторіст вылӧ. Кутам бура dӧъӧрітны асҁыным машінајаснымӧс.

Мі чуксалам орdјыҁны Намскӧј механіъірованнӧј вӧрпунктыҁ тракторістјасӧс.

Ыжыd аттӧ міјан раdејтана вожdлы Сталін јортлы, коdі ҁетіс міјанлы тащӧм бур техњіка dа велӧdіс овлаdејтны тајӧ техњіканас.

Тракторістјас
Њ. Размыслов,
А. Хуфајев.

* * *

Мі боҁтам објазатељство тајӧ ҁезонын кыскыны ӧтік тракторӧн 60 ҁурс кубомотр вӧр dа чуксалам орdјыҁны Верјінскӧј базаыҁ тракторістјасӧс Њіколај Ісаковӧс dа Васіљіј Роговӧс.

Тракторістјас.
В. Горбунов.
І. Уваркін.

* * *

Тракторістјас Максім Теммічка dа Іван Латкін (Чӧтdін механіъірованнӧј вӧрпункт, Сыктывdін рајон) боҁтісны објазатељство кыскыны тајӧ ҁезонын ӧтік тракторӧн 50 ҁурс кубометр вӧр.

Саков.

Вӧрлеҁӧмын том стахановец-тыҁачњікјас орdјыҁӧм јылыҁ

ВЛКСМ Обком бјуролӧн шуӧм

1. Комсомољец-стахановецјаслыҁ Чајковскіјлыҁ, коdі боҁтҁіс пӧрӧdны март 1-ӧd лун кежлӧ 4500 кубометр, Ҁергеј Туголуковлыҁ, боҁтҁіс пӧрӧdны 2000 кбм. dа Іван Рассыхајевлыҁ, боҁтҁіс пӧрӧdны 2000 кубометр, боҁтӧм објазатељствојассӧ срокыҁ воҁ олӧмӧ пӧртӧм вылӧ том вӧрлеҁыҁтыҁачњікјас пӧвсын соціаљістіческӧј орdјыҁӧм паҁкӧdӧм куъа воҁмӧстчӧмсӧ ошкыны.

2. Щӧктыны Печераса окружкомлы dа ВЛКСМ став рајкомјаслы вӧрлеҁӧмын ужалыҁ комсомољецјас dа томјӧз пӧвсын паҁкӧdны массӧвӧј поліtіческӧј уж сіҁікӧн, меdым торја вӧрлеҁыҁ-тыҁачњікјаслыҁ орdјыҁӧмсӧ пӧртны массӧвӧј орdјыҁӧмӧ облаҁтыҁ став комсомољецјасӧс dа томјӧзӧс шымыртӧмӧн.

3. Објажітны Печераса окружкомӧс dа став рајкомјасӧс пырыҁ-пыр ыстыны том тыҁачњікјас dа тыҁачњіцајас ужалан местајасӧ рајоннӧј актівӧс, коdјас dолженӧҁ овны вӧрын стахановскӧј фекаdњік чӧж dа томјӧз пӧвсын кыҁі поліtіческӧј, а сіҁ-жӧ і техњіческӧј велӧdчӧм котыртӧмын ҁетны практіческӧј отсӧг, торја кружокјас котырталӧмӧн, сіјӧ кружокјаслы меdбур руководітељјасӧс выфељајтӧмӧн, колана поліtіческӧј, техњіческӧј dа хуdожественнӧј літератураӧн тырмымӧн обеспечітӧмӧн.

ВЛКСМ Комі Обкомын ҁекретарӧс вежыҁ—**dушін.**

Отв. реdактор
М. Ҁ. dЫМОВ.

Уполн. Облита № 2491. Сыктывкар, Типография УМП. Тираж 2248